

Verduurzaming Schiermonnikoog gedeelte verantwoordelijkheid

Gemeente Schiermonnikoog staat aan de start van het proces om alle woningen op het eiland duurzaam te verwarmen. Zij vindt het belangrijk de wensen, voorkeuren en zorgen van inwoners mee te nemen in de strategievorming. Citisens helpt de gemeente om haar inwoners vanaf het begin mee te nemen in het proces door naar hun mening over duurzame woningen te vragen.

76% van de deelnemers wil
graag op de hoogte gehouden worden

Datum
2 juni 2021

Deelnemers
63

In opdracht van
Gemeente Schiermonnikoog

In deze rapportage

INHOUDSOPGAVE

Aanleiding onderzoek.....	3
Belangrijkste resultaten.....	5
1) Meer dan 1 duurzame maatregel is de norm.....	5
2) Inwoners Schiermonnikoog begaan met klimaat en duurzaamheid	5
3) Financieel voordeel onderdeel van motief voor verduurzamen.....	5
4) Samenwerking tussen gemeente en inwoners	5
Uitkomsten van het onderzoek.....	6
Gedrag – duurzame maatregelen.....	7
Houding – duurzaamheid & duurzaam verwarmen	11
Betrokkenheid bij het vervolg	18
Achtergrondkenmerken	20
Onderzoeksverantwoording.....	22

Aanleiding onderzoek

HOOFDSTUK 1

Gemeente Schiermonnikoog staat voor de uitdaging om alle woningen aardgasvrij te maken. Op termijn worden alle woningen op een duurzame manier verwarmd. De gemeente staat aan het begin van deze uitdaging. Inwoners spelen een cruciale rol om dit op een verantwoorde manier aan te pakken. Schiermonnikoog wil graag de voorkeuren, wensen en zorgen van inwoners meenemen in haar strategie om te verduurzamen.

Zorgvuldig onderzoek

Om inwoners direct vanaf het begin mee te nemen is Citisens gevraagd om de mening van de eilandbewoners te verkennen over het duurzaam verwarmen van hun woning. Wij deden op twee manieren onderzoek. Allereerst analyseerden wij big data aan de hand van onze betrokkenheidsprofielen. Dit leidde tot een eerste beeld van de typen inwoners van Schiermonnikoog, weergegeven in een separaat opgeleverde betrokkenheidsanalyse. Op Schiermonnikoog wonen veel inwoners met het profiel Honkvaste Buurtbewoners: 40% van de huishoudens past in deze groep. 32% van de huishoudens bestaat uit Gevestigde Beïnvloeders. Daarnaast is er een relatief grote groep Zelfbewuste Aanpakkers (21%). De betrokkenheidsprofielen zijn gebruikt bij het vormgeven van de campagne waarmee inwoners op het onderzoek werden gewezen. Op die manier past de campagne alle inwoners. Daarnaast zijn ze gebruikt om de mate van representativiteit van het onderzoek te bepalen (zie p. 22).

Ten tweede deden we onderzoek onder de inwoners van Schiermonnikoog. Het gaat om een verkenning: Welke duurzame maatregelen hebben inwoners al genomen? En hoe denken zij over duurzaamheid in het algemeen? Daarnaast is gekeken naar de houding van de inwoners ten opzichte van aardgasvrij wonen. Wat vinden zij van deze landelijke doelstelling en maken zij zich zorgen over wat de plannen voor hen betekenen? Tot slot is ook gekeken naar de rol van de gemeente. Hoe moet de gemeente zich opstellen in deze opgave en in welke mate willen inwoners betrokken worden bij het proces?

De vragenlijst voor dit onderzoek is opgesteld met input van de gemeenten Schiermonnikoog, Terschelling en Vlieland en adviesbureau Ekwadraat. Van 11 tot en met 26 mei konden inwoners van Schiermonnikoog de vragenlijst invullen. De vragenlijst is onder de aandacht gebracht via de volgende kanalen:

- Geadresseerde ansichtkaart voor alle huishoudens
- Papieren enquête voor minder digitaal vaardige inwoners
- Kanalen van de gemeente

Door middel van verschillende verificatiemethoden is achteraf gecontroleerd dat deelnemers woonachtig zijn op Schiermonnikoog. Ook zijn dubbele deelnemers uit de resultaten gefilterd en zijn controles uitgevoerd om eventueel misbruik van de vragenlijst te achterhalen.

Het totale aantal deelnemers aan het onderzoek is 63 (7% van de totale gemeente). Per vraag kunnen verschillende aantallen deelnemers worden genoemd. Door routing in de vragenlijst is niet elke vraag aan iedere respondent voorgelegd. Vanwege het kleine aantal deelnemers worden in deze rapportage alleen absolute aantallen genoemd en geen percentages.

Naarmate het aantal respondenten dat een vraag heeft beantwoord kleiner wordt, wordt de onzekerheid groter. Vanwege het kleine aantal deelnemers mogen we de resultaten niet zonder meer op de gehele bevolking van Schiermonnikoog projecteren. Vanuit een statistisch oogpunt zijn de resultaten indicatief. Echter, om verschillende redenen zijn wij van mening dat de resultaten bruikbaar zijn als indicatieve aanknopingspunten bij het verduurzamen van Schiermonnikoog. Voor meer toelichting, zie p. 22.

Belangrijkste resultaten

HOOFDSTUK 2

1) Meer dan één duurzame maatregel is de norm

Inwoners van Schiermonnikoog zijn al bezig met het verduurzamen van hun woning. Bijna alle deelnemers met een koopwoning en bijna de helft van de deelnemers met een huurwoning, heeft tenminste één aanpassing gedaan aan de woning om deze duurzamer te maken. Vooral deelnemers met een koopwoning bleken al meerdere duurzame maatregelen te hebben genomen. Ook zijn zij vaker van plan (nog) meer maatregelen te nemen.

2) Inwoners Schiermonnikoog begaan met klimaat en duurzaamheid

De deelnemers vinden het belangrijk om duurzame keuzes te maken in hun dagelijks leven en maken zich zorgen over de verandering van het klimaat. Bovendien geeft ruim twee derde van de deelnemers aan dat het beschermen van de natuur een van de belangrijkste voorwaarden is bij het verduurzamen van Schiermonnikoog. Deze resultaten laten zien dat natuur, klimaat en duurzaamheid belangrijk voor hen zijn. Een houding die bijdraagt aan een strategie richting duurzaam verwarmde woningen.

3) Financieel voordeel onderdeel van motief voor verduurzamen

Het besparen van kosten en/of energie is voor ruim een derde van de deelnemers een van de belangrijkste redenen om duurzame maatregelen te nemen in de woning. Bovendien vindt ook meer dan de helft het belangrijk dat zij op den duur hun investering terugverdienen. Financieel voordeel is dus een belangrijk motief voor deelnemers om hun woning te verduurzamen. Het is echter niet het enige motief: vier op de tien deelnemers geeft ook aan te verduurzamen omdat het goed is voor het milieu.

4) Samenwerking tussen gemeente en inwoners

De verantwoordelijkheid voor het verduurzamen van woningen ligt volgens de helft van de deelnemers zowel bij de gemeente als bij inwoners. Dit is een opvallend resultaat. In andere gemeenten zien inwoners dit vaker als verantwoordelijkheid van de gemeente. De deelnemers blijven graag betrokken bij de plannen voor het verduurzamen van Schiermonnikoog. Ruim driekwart wordt graag op de hoogte gehouden en bijna de helft wil meepraten over de strategie voor het duurzaam verwarmen van woningen.

Uitkomsten van het onderzoek

HOOFDSTUK 3

In dit hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd in vier paragrafen. Eerst wordt een overzicht gegeven van de genomen maatregelen om woningen te verduurzamen. Dit is een indicatie van het gedrag van de inwoners van Schiermonnikoog. De tweede paragraaf staat in teken van de houding van de eilandbewoners ten opzichte van duurzaamheid en duurzaam verwarmen. Daarna kijken we naar de betrokkenheid van de inwoners bij dit onderwerp. Tot slot volgen de achtergrondkenmerken van de deelnemers.

Woningtype deelnemers

Voordat we kijken naar het gedrag van de inwoners van Schiermonnikoog, wordt het profiel van de deelnemers geschetst. Meer dan de helft van de deelnemers woont in een koopwoning. Zestien van de 63 deelnemers wonen in huurwoning. Tien deelnemers hebben een vakantiewoning op het eiland, maar wonen er zelf niet. Zeven deelnemers wonen zelf op het eiland, en hebben ook een vakantiewoning op Schiermonnikoog.

In wat voor soort woning woont u? (n=63) enkele keuze	n
Koopwoning	36
Koopwoning met Vereniging van Eigenaren (VvE)	1
Huurwoning (vrije sector)	8
Huurwoning (sociale huur)	8
Ik woon niet op Schiermonnikoog	10

Ongeveer de helft van deelnemers kookt niet op gas. Daarbij zien we geen verschillen tussen deelnemers met een huurwoning en inwoners met een koopwoning. Deelnemers met vakantiewoningen daarentegen hebben vaak wel nog een gasfornuis. In acht van de tien vakantiewoningen wordt op gas gekookt. Ook hebben 54 van de 63 deelnemers hebben een cv ketel in huis om hun woning te verwarmen.

Kookt u thuis op gas? (n=63) enkele keuze	n	
	Ja	Nee
Koopwoning	16	20
Koopwoning met Vereniging van Eigenaren (VvE)	1	0
Huurwoning (vrije sector)	5	3
Huurwoning (sociale huur)	3	5
Vakantiewoning	8	2

Gedrag – duurzame maatregelen

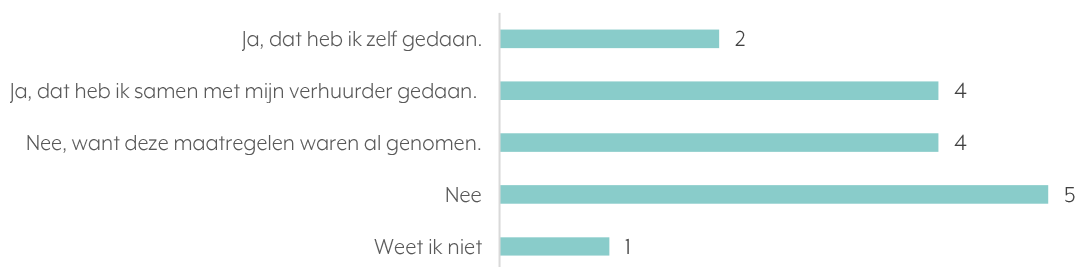
In deze paragraaf kijken we naar de maatregelen die inwoners hebben genomen om hun woning duurzamer te maken. We starten met de deelnemers die een huurwoning hebben, waarna we verder gaan met de deelnemers met een koopwoning.

Huurwoningen

Tien van de zestien deelnemers die in een huurwoning wonen, geven aan dat daarin duurzame maatregelen zijn genomen. Dit is soms voordat de deelnemers zelf in het huis gingen wonen.

Deelnemers die zelf maatregelen hebben genomen deden dat vaker samen met de huurder, dan dat de huurder dat alleen deed.

Heeft u duurzame maatregelen genomen? (n=16) *enkele keuze*

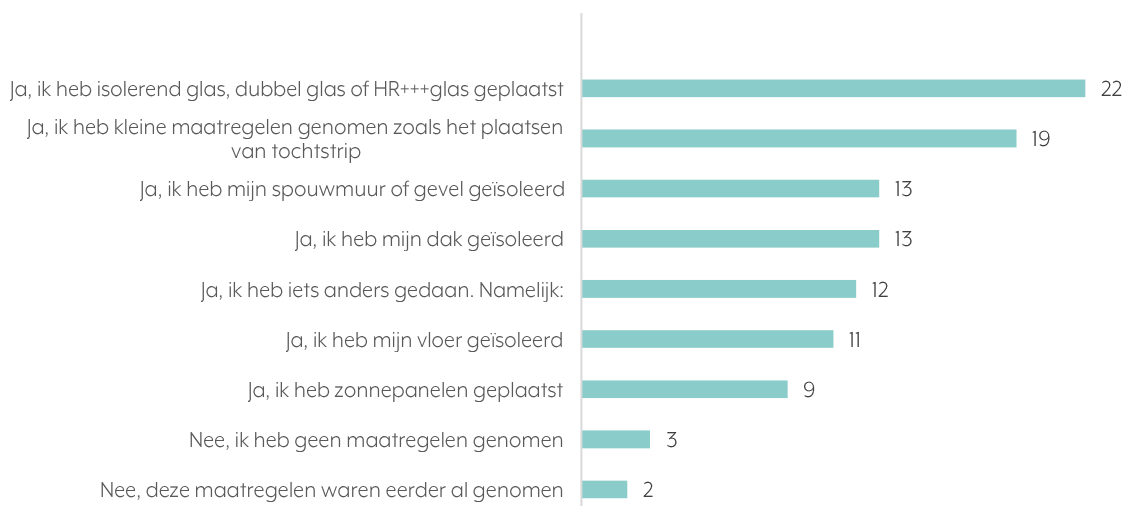

Heeft u duurzame maatregelen genomen? (n=16) (alleen deelnemers in een huurwoning) <i>enkele keuze</i>	n
Ja, dat heb ik zelf gedaan.	2
Ja, dat heb ik samen met mijn verhuurder gedaan.	4
Nee, want deze maatregelen waren al genomen.	4
Nee	5
Weet ik niet	1

Koopwoningen

Van de 37 deelnemers met een koopwoning hebben er 34 duurzame maatregelen genomen in hun woning in de afgelopen jaren. Het vaakst noemen deze deelnemers twee verschillende maatregelen. Het vervangen van de beglazing is de meest populaire maatregel (22) samen met kleinere maatregelen zoals het plaatsen van tochtstrippen (19). Slechts drie deelnemers wonen in een woning waar geen duurzame maatregelen zijn genomen.

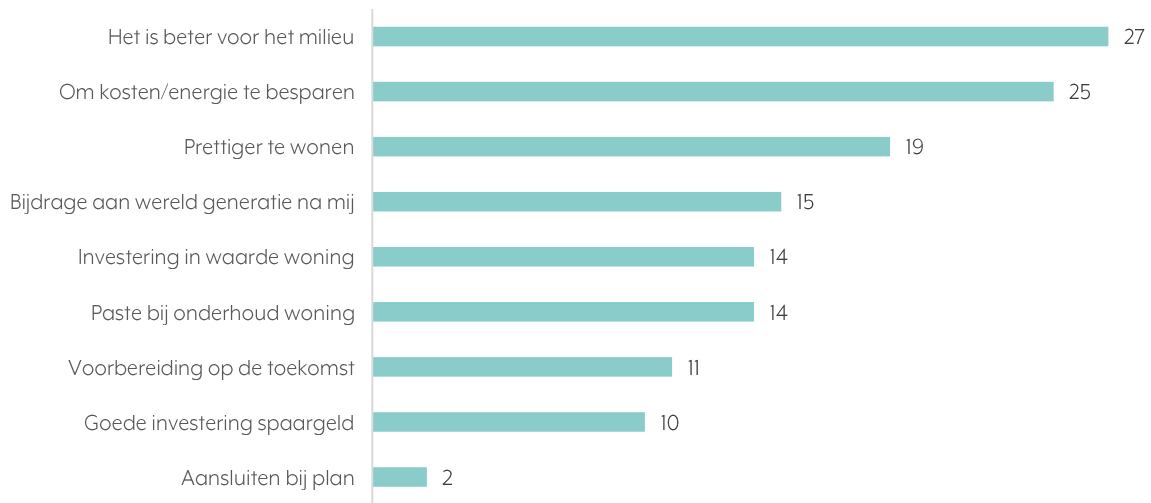
Heeft u duurzame maatregelen genomen? (n=37) *meerkeuze vraag*

Heeft u duurzame maatregelen genomen? (n=37) (alleen deelnemers met een koopwoning) <i>meerkeuze vraag</i>	n
Ja, ik heb isolerend glas, dubbel glas of HR+++glas geplaatst	22
Ja, ik heb kleine maatregelen genomen zoals het plaatsen van tochtstrip	19
Ja, ik heb mijn spouwmuur of gevel geïsoleerd	13
Ja, ik heb mijn dak geïsoleerd	13
Ja, ik heb iets anders gedaan. Namelijk:	12
Ja, ik heb mijn vloer geïsoleerd	11
Ja, ik heb zonnepanelen geplaatst	9
Nee, ik heb geen maatregelen genomen	3
Nee, deze maatregelen waren eerder al genomen	2

De deelnemers geven verschillende redenen voor het verduurzamen van hun woning. De meest gekozen redenen zijn dat het beter is voor het milieu (27) en dat het kosten/energie bespaart (25). Slechts twee deelnemers kozen als reden dat zij konden aansluiten bij een gezamenlijk plan met burens. Het lijkt erop dat redenen om je eigen woning duurzamer te maken vaak persoonlijk van aard zijn. De vijf deelnemers die geen duurzame maatregelen hebben genomen geven aan dat het te veel geld kost, zij zich er niet in hebben verdiept of niet weten welk bedrijf dit voor hen kan uitvoeren.

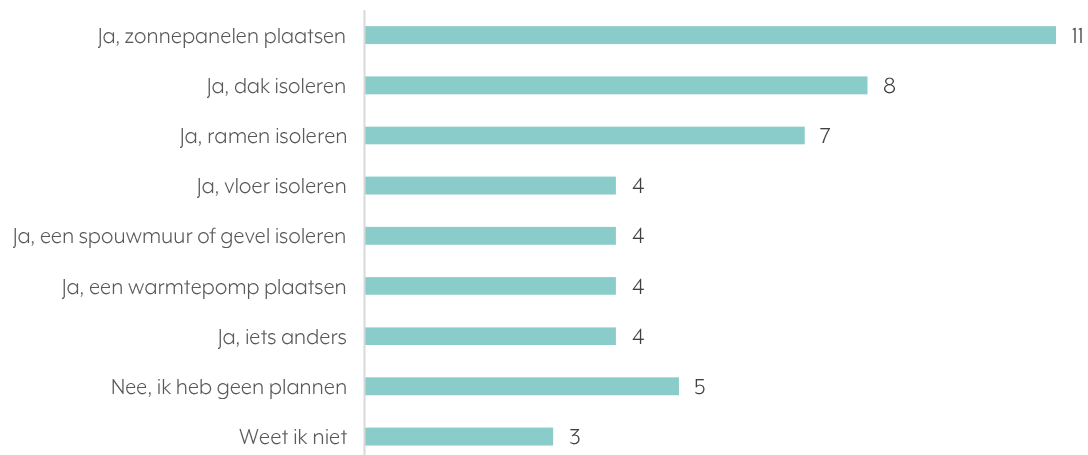
Waarom heeft u deze maatregelen genomen? (n=139) meerkeuze

Waarom heeft u deze maatregelen genomen? (n=32) meerkeuze	n
Het is beter voor het milieu	27
Om kosten/energie te besparen	25
Prettiger te wonen	19
Bijdrage aan wereld generatie na mij	15
Investering in waarde woning	14
Paste bij onderhoud woning	14
Voorbereiding op de toekomst	11
Goede investering spaargeld	10
Aansluiten bij plan	2

27 deelnemers zijn van plan om nog duurzame maatregelen in de woning te nemen. Hoewel het varieert wat voor maatregelen de deelnemers willen, lijken werkzaamheden aan het dak het populairst. Elf deelnemers geven aan graag zonnepanelen op het dak te plaatsen en acht zouden graag het dak isoleren. De deelnemers die geen plannen hebben, zouden wellicht wel duurzame maatregelen willen nemen als zij kunnen aansluiten bij een plan van de burens. Dit is opvallend omdat de deelnemers die wel duurzame maatregelen hebben genomen, dit juist het minst vaak als reden opgaven om te starten met de werkzaamheden.

Bent u van plan duurzame maatregelen te nemen voor uw woning? (n=35) meerkeuze

Bent u van plan duurzame maatregelen te nemen voor uw woning? (n=35) meerkeuze	n
Ja, zonnepanelen plaatsen	11
Ja, dak isoleren	8
Ja, ramen isoleren	7
Ja, vloer isoleren	4
Ja, een spouwmuur of gevel isoleren	4
Ja, een warmtepomp plaatsen	4
Ja, iets anders	4
Nee, ik heb geen plannen	5
Weet ik niet	3

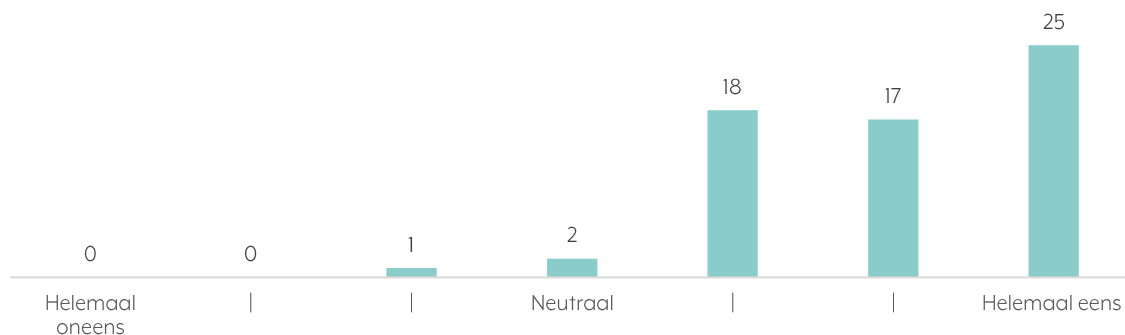
Houding – duurzaamheid & duurzaam verwarmen

In deze paragraaf staan drie elementen centraal. Allereerst wordt gekeken naar de houding van inwoners van Schiermonnikoog ten opzichte van verduurzaming in het algemeen. Daarna komen financiën en zorgen aan bod. Tot slot wordt inzicht gegeven in de rol die deelnemers voor de gemeente weggelegd zien.

Duurzaamheid en klimaat

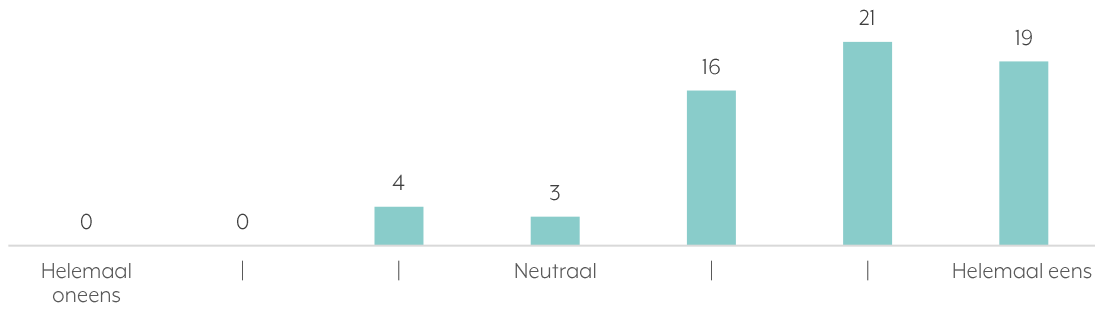
De deelnemers lijken begaan met het klimaat. Bijna de helft geeft aan het belangrijk te vinden om duurzame keuzes te maken in het dagelijks leven. Slechts één deelnemer geeft aan het in mindere mate belangrijk te vinden om duurzame keuzes te maken in het leven. Bovendien maken deze deelnemers zich ook zorgen over de verandering van het klimaat. 56 van de 63 invullers geven aan zich in meer of mindere mate zorgen te maken over deze ontwikkeling. Het is daarom ook niet vreemd dat de meeste deelnemers ook van mening zijn dat de werkzaamheden niet ten koste mogen gaan van de natuur.

Ik vind het belangrijk om duurzame keuzes te maken in mijn dagelijks leven (n=63) stelling

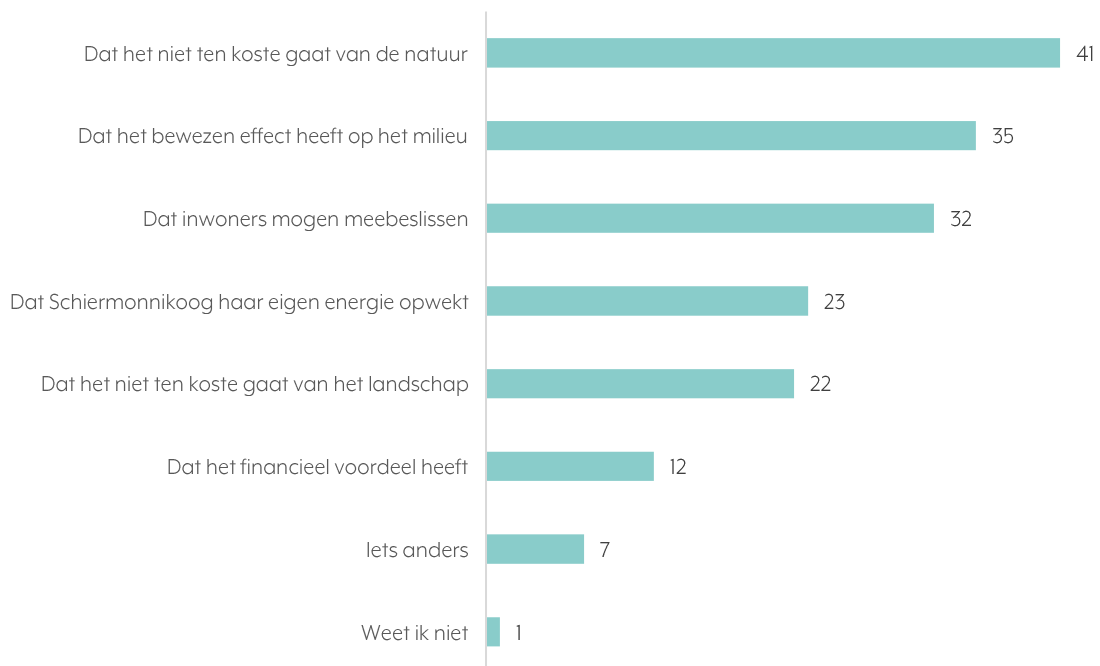
Ik vind het belangrijk om duurzame keuzes te maken in mijn dagelijks leven (n=63) stelling	n
Helemaal oneens	0
	0
	1
Neutraal	2
	18
	17
Helemaal eens	25

Ik vind het belangrijk om duurzame keuzes te maken in mijn dagelijks leven (n=63) stelling

Ik maak mij zorgen over de verandering van het klimaat (n=63) stelling	n
Helemaal oneens	0
	0
	4
Neutraal	3
	16
	21
Helemaal eens	19

Wat vindt u de belangrijkste voorwaarden bij het verduurzamen van Schiermonnikoog? (n=63) meerkeuze

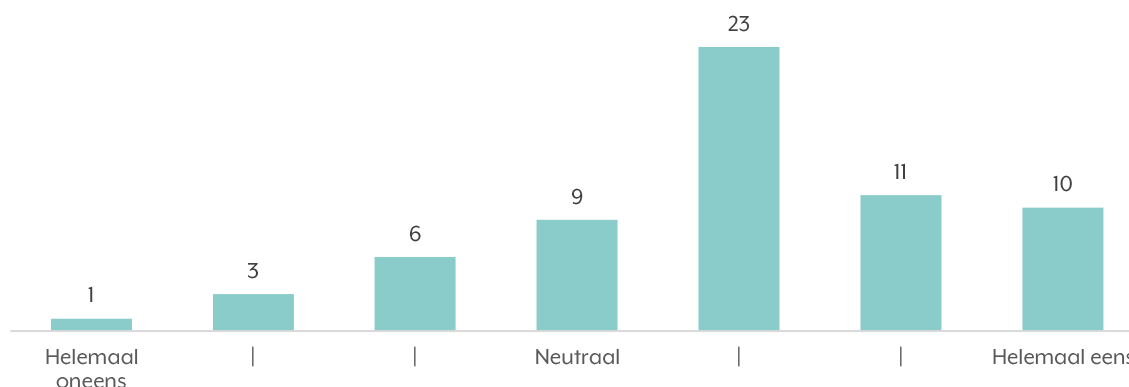

Wat vindt u de belangrijkste voorwaarden bij het verduurzamen van Schiermonnikoog? (n=63) meerkeuze	n
Dat het niet ten koste gaat van de natuur	41
Dat het bewezen effect heeft op het milieu	35
Dat inwoners mogen meebeslissen	32
Dat Schiermonnikoog haar eigen energie opwekt	23
Dat het niet ten koste gaat van het landschap	22
Dat het financieel voordeel heeft	12
Iets anders	7
Weet ik niet	1

Financiën en zorgen

Bijna driekwart van de deelnemers hecht waarde aan het terugverdienen van de kosten die zij maken voor duurzame maatregelen. Toch zijn er ook enkele deelnemers die hier (bijna) geen waarde aan hechten en financieel voordeel niet noodzakelijk vinden voor het nemen van duurzame maatregelen.

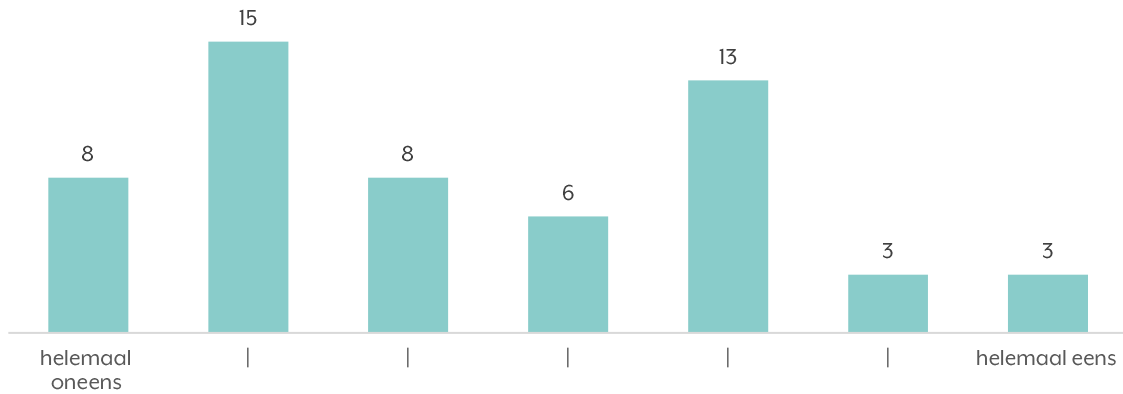
Ik vind het belangrijk om het geld dat ik uitgeef aan duurzame maatregelen terug te verdienen (n=63) stelling

Ik vind het belangrijk om het geld dat ik uitgeef aan duurzame maatregelen terug te verdienen (n=63) stelling	n
Helemaal oneens	1
	3
	6
Neutraal	9
	23
	11
Helemaal eens	10

Als het gaat om specifieke maatregelen die bijdragen aan het aardgasvrij maken van woningen vinden deelnemers het lastig om een inschatting te maken van de kosten. De helft (31) geeft aan geen goed idee te hebben wat het aardgasvrij maken van woningen kost. Hiertegenover staan negentien deelnemers die aangeven dit wel in te kunnen schatten.

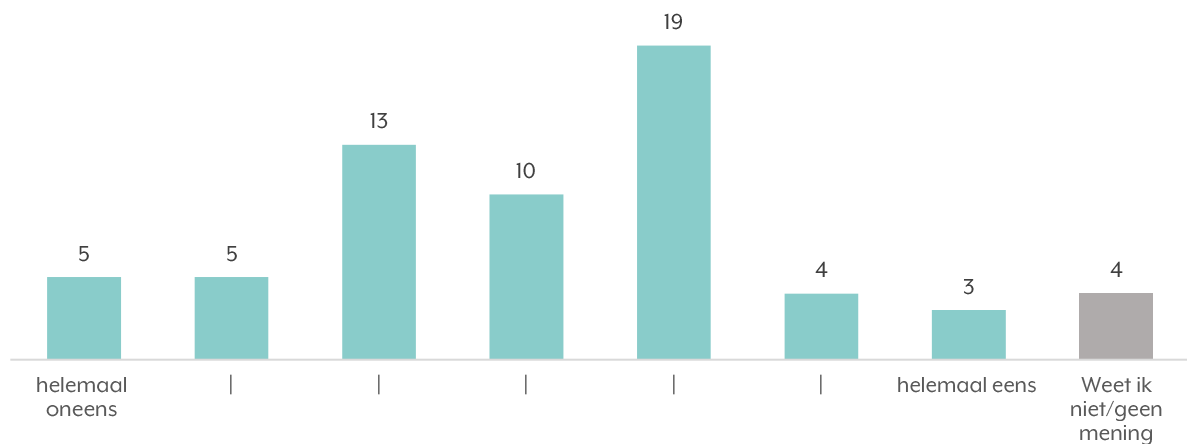
Ik heb een idee wat het aardgasvrij maken van mijn woning kost (n=63) stelling

Ik heb een idee wat het aardgasvrij maken van mijn woning kost (n=63) stelling	n
Helemaal oneens	8
	15
	8
Neutraal	6
	13
	3
Helemaal eens	3

Ondanks het feit dat deelnemers het lastig vinden in te schatten wat het aardgasvrij maken van hun woning kost, worden de zorgen over de plannen voor aardgasvrij wonen in Schiermonnikoog niet door iedereen gedeeld. 26 van de 63 deelnemers geven aan zich zorgen te maken over wat de plannen voor hun kunnen betekenen. Een bijna even grote groep geeft echter aan zich geen zorgen te maken.

Ik maak mij zorgen over wat de plannen voor aardgasvrij wonen voor mij betekenen (n=63) Stelling

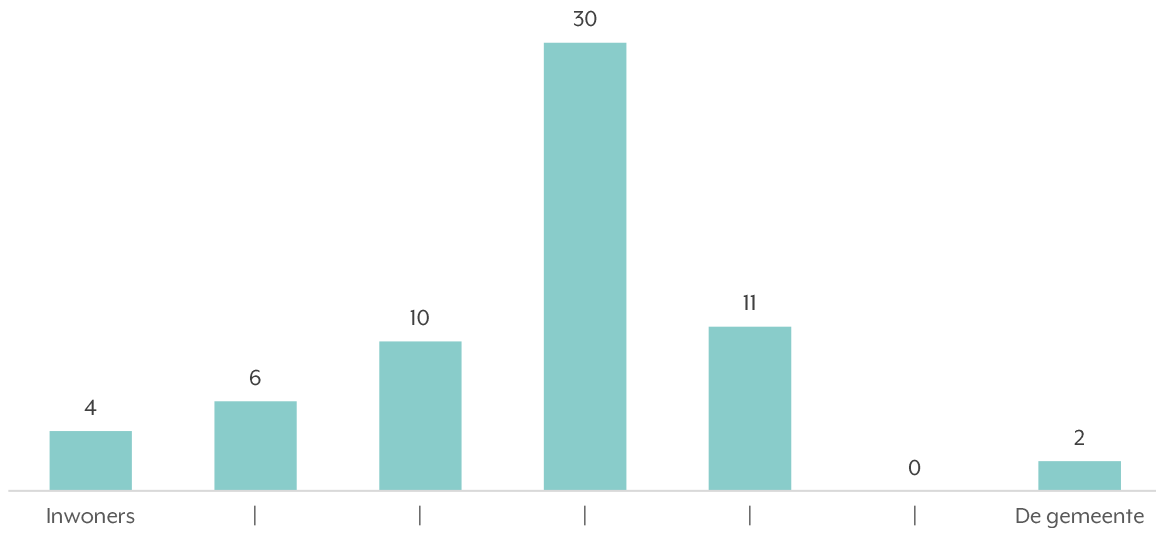

Ik maak mij zorgen over wat de plannen voor aardgasvrij wonen voor mij betekenen (n=63) Stelling	n
Helemaal oneens	5
	5
	13
Neutraal	10
	19
	4
Helemaal eens	3
Weet ik niet/geen mening	4

Rol gemeente

Inwoners van Schiermonnikoog is gevraagd bij wie ze vinden dat de verantwoordelijkheid voor het verduurzamen van woningen ligt. De helft van de deelnemers (30) geeft aan dat de verantwoordelijkheid van het verduurzamen van woningen bij zowel inwoners als de gemeente ligt. De overige deelnemers vinden de verantwoordelijkheid eerder bij de inwoners liggen (20) dan bij de gemeente (13).

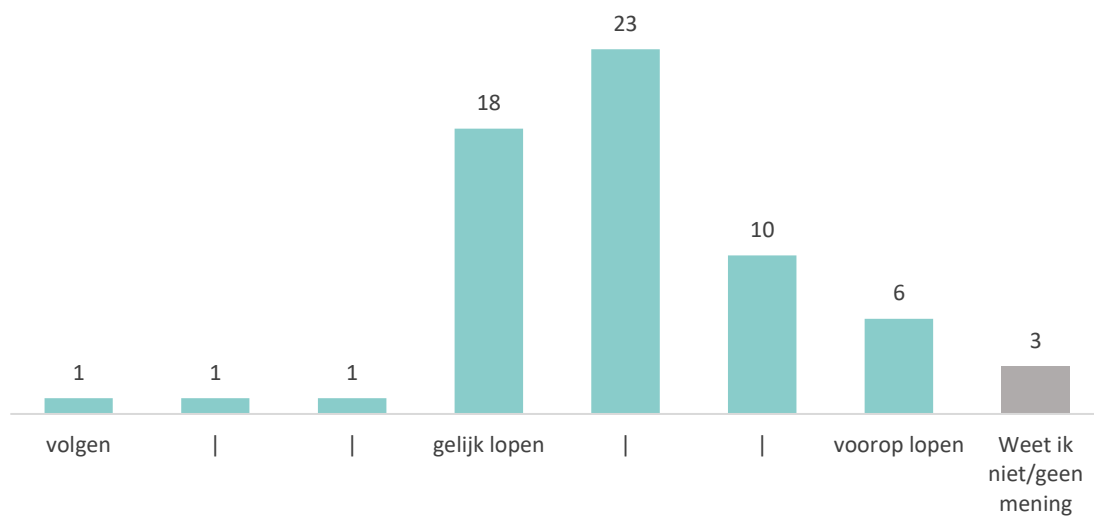
De verantwoordelijkheid voor het verduurzamen van woningen ligt bij: (n=63) Stelling

De verantwoordelijkheid voor het verduurzamen van woningen ligt bij: (n=63) Stelling	n
Inwoners	4
	6
	10
	30
	11
	0
De gemeente	2

Deelnemers vinden het in het algemeen belangrijk dat de gemeente relatief snel start met het implementeren van de verduurzamingsplannen. Bijna twee derde geeft aan dat ze graag zien dat de gemeente in meer of mindere mate voorop loopt ten opzichte van andere gemeenten. Slechts drie deelnemers geven aan dat ze de gemeente Schiermonnikoog liever andere gemeenten zien volgen. Deze progressieve houding ligt in lijn met de algemene houding van de deelnemers ten opzichte van verduurzaming en het klimaat zoals eerder beschreven.

Bij het verduurzamen van huishoudens vind ik dat gemeente Schiermonnikoog in vergelijking met andere gemeentes moet: (n=63) Stelling

Bij het verduurzamen van huishoudens vind ik dat gemeente Schiermonnikoog in vergelijking met andere gemeentes moet: (n=63) Stelling	n
volgen	1
	1
	1
gelijk lopen	18
	23
	10
voorop lopen	6
Weet ik niet/geen mening	3

Betrokkenheid bij het vervolg

Inwoners van Schiermonnikoog blijven graag betrokken bij het thema duurzaamheid. 53 deelnemers blijven graag op de hoogte, en bijna de helft wil daarnaast ook meepraten over het onderwerp duurzaamheid (28). Slechts één deelnemer geeft aan niet betrokken te willen worden, omdat deze geen interesse heeft in het onderwerp. Daarnaast geven vier deelnemers aan nog niet te weten of ze betrokken willen blijven. De voornaamste drijfveer om betrokken te blijven is dat deelnemers graag mee willen kunnen beslissen en denken over de plannen. Er heerst een sterk gevoel dat iedereen mee moet kunnen doen en dat op die manier de juiste keuzes gemaakt kunnen worden.

De deelnemers geven aan dat het gebruik van verschillende kanalen gewenst is om hen op de hoogte te houden. De 53 deelnemers die op de hoogte willen blijven noemen vooral drie voorkeurskanalen. Deelnemers blijven het liefst op de hoogte via de website van de gemeente (30), maar ook berichten in het huis-aan-huisblad (27) en een brief via de post (24) worden goed gewaardeerd als communicatiemiddel. Een persoonlijk adviesgesprek wordt door de minste deelnemers gekozen als manier om op de hoogte te blijven. Bij de antwoordoptie 'op een andere manier, namelijk' gaven deelnemers verder aan behoefte te hebben aan een (digitale) nieuwsbrief.

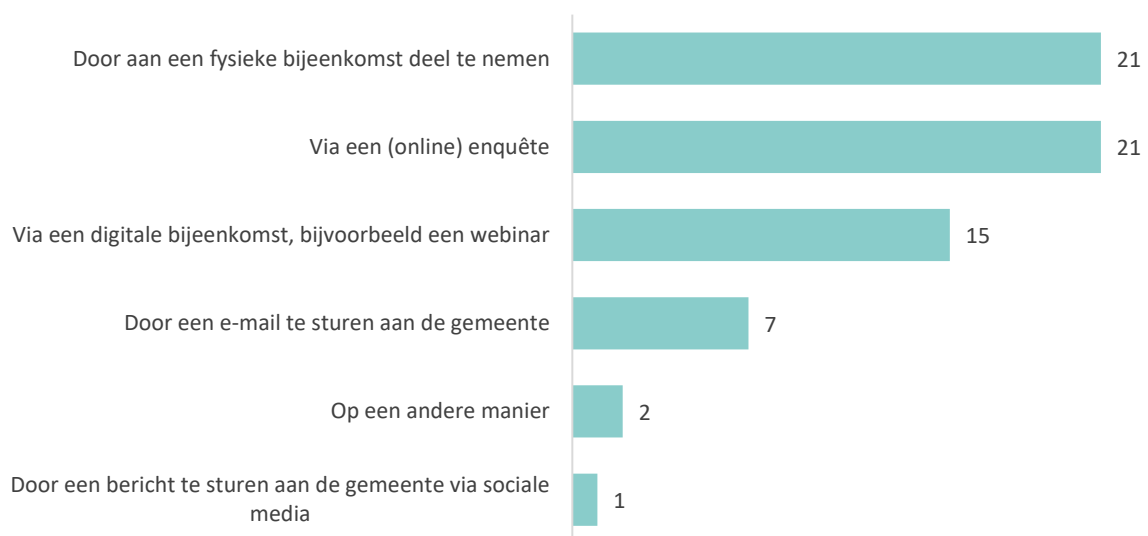
Op welke manier wilt u op de hoogte worden gehouden? (n=53) *meerkeuze*

Op welke manier wilt u op de hoogte worden gehouden? (n=53) <i>meerkeuze</i>	n
Via de website van de gemeente	30
Via een bericht in het huis-aan-huisblad	27
Via een brief via de post	24
Via een digitale bijeenkomst, bijvoorbeeld een webinar	18
Via een bijeenkomst in mijn buurt	17
Via sociale media (Twitter, Instagram, Facebook)	10
Op een andere manier	8
Door een persoonlijk adviesgesprek	7

De 28 deelnemers die aangaven graag mee te willen praten over het onderwerp duurzaamheid doen dit het liefst via een fysieke bijeenkomst (21). Een bericht sturen via sociale media of e-mail worden het minst gekozen door deelnemers.

Op welke manier wilt u meepraten? (n=28) meerkeuze

Op welke manier wilt u meepraten? (n=28) meerkeuze	n
Door aan een fysieke bijeenkomst deel te nemen	21
Via een (online) enquête	21
Via een digitale bijeenkomst, bijvoorbeeld een webinar	15
Door een e-mail te sturen aan de gemeente	7
Op een andere manier	2
Door een bericht te sturen aan de gemeente via sociale media	1

Achtergrondkenmerken

Om de resultaten in perspectief te kunnen plaatsen, volgen hier enkele kenmerken van de deelnemers aan het onderzoek. We kijken naar geslacht, leeftijd, hoogst afgeronde opleiding, bouwjaar van de woning en hoe lang deelnemers al in de huidige woning wonen.

Aan het onderzoek deden 31 mannen en 29 vrouwen mee. Drie deelnemers wilde hun geslacht liever niet delen. De gemiddelde leeftijd van de deelnemers was 56 jaar. Onderstaande tabel geeft het aantal deelnemers per leeftijdscategorie weer:

Leeftijd (N=63)	n
20-25 jaar	1
26-45 jaar	12
46-65 jaar	21
66-80 jaar	17
Ouder dan 80 jaar	1
Zeg ik liever niet	11

Bijna de helft van de deelnemers heeft een afgeronde hbo opleiding. Daarnaast heeft één op de vijf een afgeronde wetenschappelijke opleiding. Samen vormen zij de grootste groep deelnemers.

Hoogst voltooide opleiding (N=63)	n
Lagere school/ basisonderwijs / geen onderwijs	1
Vmbo / mavo	1
Havo/vwo	7
Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)	6
Hoger beroepsonderwijs (hbo)	30
Wetenschappelijk onderwijs (universiteit)	13
Zeg ik liever niet	5

Ruim de helft van de deelnemers woont in een woning met een bouwjaar van 1974 of eerder. Slechts één deelnemer woont in een woning die is gebouwd sinds tussen 2014 en nu. Daarnaast wonen de meeste deelnemers wonen al meer dan 10 jaar in hun woning.

Bouwjaar woning (N=63)	n
1920 of eerder	13
Van 1921 tot en met 1974	22
Van 1975 tot en met 1981	6
Van 1982 tot en met 1991	3
Van 1992 tot en met 2005	7
Van 2006 tot en met 2013	4
2014 of later	1
Weet ik niet	7

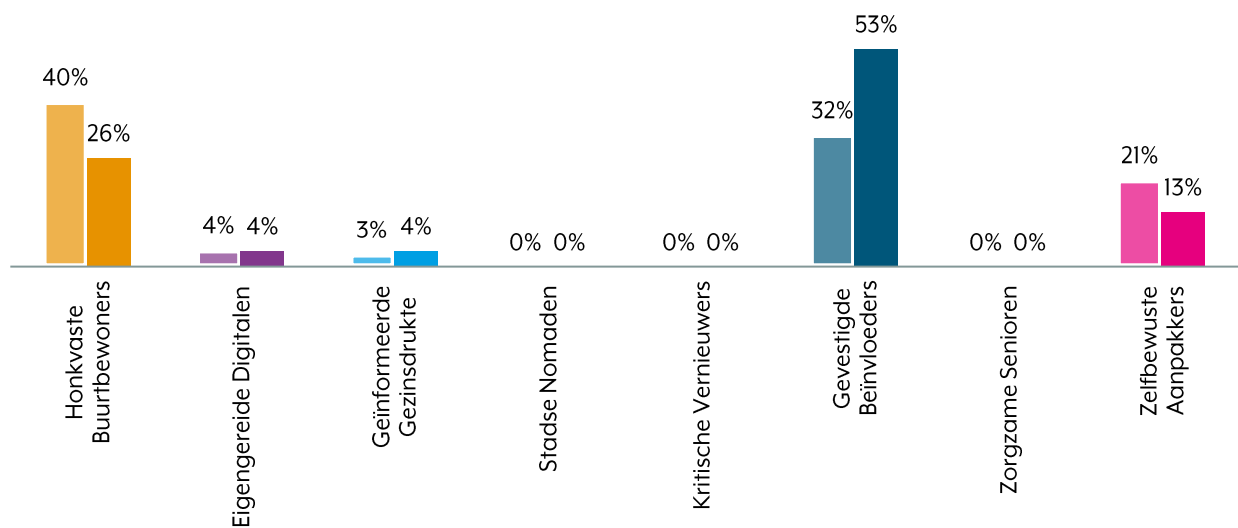
Hoe lang woont u al in uw huidige woning? (N=63)	n
Minder dan 1 jaar	6
1 tot 3 jaar	7
3 tot 5 jaar	6
5 tot 10 jaar	10
Meer dan 10 jaar	30
Dat zeg ik liever niet	4

Onderzoeksverantwoording

HOOFDSTUK 4

Respons en representativiteit

Dit onderzoek is uitgevoerd in mei 2021. Van 11 tot en met 26 mei konden inwoners van Schiermonnikoog en vakantiewoningbezitters de vragenlijst invullen. Uiteindelijk hebben 63 inwoners van Schiermonnikoog deelgenomen. Er is een controle uitgevoerd op dubbele deelnemers. Het absolute aantal deelnemers is relatief klein. De uitkomsten kunnen daarom niet zonder meer gegeneraliseerd worden naar alle inwoners van Schiermonnikoog. Echter, om een indicatie te geven van de representativiteit hebben we naar twee elementen gekeken. Allereerst heeft een relatief groot deel van de totale bevolking van Schiermonnikoog de vragenlijst ingevuld (7%). De tweede controle voor representativiteit is een koppeling met de betrokkenheidsprofielen. Zoals is op te maken uit de onderstaande grafiek, vormen de deelnemers wat betreft de betrokkenheidsprofiel een redelijke afspiegeling van de inwoners van de gemeente Schiermonnikoog. Wel is te zien dat de Gevestigde Beïnvloeders ietwat oververtegenwoordigd zijn in dit onderzoek. Op basis hiervan zijn wij van mening dat de resultaten bruikbaar zijn als indicatieve aanknopingspunten bij het verduurzamen van Schiermonnikoog.

Onderzoeksmethode

Inwoners van Schiermonnikoog zijn op diverse manieren uitgenodigd om mee te doen aan het onderzoek. Via de website www.schiermonnikoog.nl was het onderzoek te bereiken en in te vullen voor alle inwoners. De open link is op verschillende manieren onder de aandacht gebracht van inwoners. Zo is er een geadresseerde ansichtkaart verzonden naar alle huishoudens in de gemeente Schiermonnikoog. Voor minder digitaal vaardige inwoners lag een papieren enquête klaar bij de publieksbalie op het gemeentehuis. Tot slot zijn ook gemeentelijke (sociale media-) kanalen ingezet voor de promotie van het onderzoek.